

Jean Monnet *dialogue*

Conclusions from the third Jean Monnet Dialogue Jean Monnet House, Bazoches, France 22-24 November 2017

Following the first two Jean Monnet Dialogues, we the Leadership and Heads of Factions and Groups of the Verkhovna Rada of Ukraine (VRU) met for a third time in the format of the Jean Monnet Dialogue for peace and democracy. We remain fully committed to changing the political culture in our country and to drive and complete the institutional reform of the Verkhovna Rada, in line with the *“Report and roadmap on internal reform and capacity building for the VRU”* and adopted by the VRU in resolution 1035-VIII of 17 March 2016. We consider the process itself is delivering benefits beyond the scope of the specific topics included in the agenda including stimulating overall momentum for change in the Verkhovna Rada and building consensus around the legislative agenda.

We met to take stock of our collective commitments from the first two Jean Monnet Dialogues and to develop a strategy to take our consensus-building approach into a more active and decisive phase of implementation. The Working Group established by the first Jean Monnet Dialogue continues to play a role and we should consider ways to improve its effectiveness in the future. We will continue to work in the framework of the Memorandum of Understanding between President Tajani and Speaker Parubiy, in order to continue the partnership between the European Parliament and the Verkhovna Rada and we welcome the renewal of the Administrative Cooperation Agreement between our two parliaments, as an integral part of this partnership.

§§§§§§§§§§§§§§§§§§

As well as taking-stock of what has been achieved during previous Jean Monnet Dialogues, we confirmed our commitment to moving from constructive dialogue and consensus-building to effective, concrete and immediate implementation, on the following issues:

1. Reform of the Committee structure for the next convocation of the Verkhovna Rada (incl. draft Law No 6256 reducing and limiting the number of committees and aligning them with the Ministries; and adopting a formula to ensure proportional representation in VRU Committees and delegations). There is an emerging consensus on the need to reduce the number of committees to a maximum of 20 Committees in the next convocation of the Verkhovna Rada of Ukraine. Also, some factions supported a suggestion to reduce and limit the number of committees, provided some committees with horizontal competencies will be included in the set maximum of 20 Committees in the next convocation of the Verkhovna Rada. Further discussion will be needed on this in order to achieve a draft Law that can command a consensus in a plenary vote.

Jean Monnet *dialogue*

2. Amendments to the Rules of Procedure of the VRU to bring it into compliance with the constitution of Ukraine (registered draft Law No 5522 and the responsive opinion of the Venice Commission). We had an update on the opinion of the Venice Commission and discussed the implications for the proposed draft Law. There was a wide ranging discussion focused on enhancing the independence of the parliament and autonomy of its decision making. There was an emerging consensus that the Rules of Procedure should not be enshrined in Law. Until such time that the Constitution can be amended it is necessary to align the Rules of Procedure with the Constitution. There was a discussion on the regulation of the coalition; the Speaker, the Acting Chair of the Rules Committee and several factions spoke against over-regulation in line with the recommendations of the Venice Commission. One faction reserved its position. However, there was agreement to continue this discussion with a view to producing a draft law that can command a consensus in a plenary vote. Within this debate, the importance of the independence of parliamentary service, budget and security was raised. There was an agreement to make further progress on these issues within the framework of the draft Law on the Rules of Procedure.

3. As a follow up to the Second Jean Monnet Dialogue, the approach to regulating the salaries of Deputies was discussed. It was proposed to align Deputies salaries with the provisions of the Law on the Status of the People's Deputy of Ukraine.

4. Conciliation Board and the Media (recommendation 11) and coordination of faction positions in advance of plenary voting (recommendation 46). There was consensus on the importance of maintaining openness for meetings of the Conciliation Board on Mondays of the plenary weeks. It was agreed to continue holding meetings between the Speaker of the Verkhovna Rada and faction leaders on Thursdays before plenary weeks and meetings between the Speaker of the Verkhovna Rada and Committee Chairs on Wednesdays during plenary weeks.

5. The Speaker proposed that factions should share their positions on draft laws in advance in order to make more efficient use of plenary time.

6. Regulation and Status of the Parliamentary Opposition (recommendation No. 44) and allocation of committee seats (recommendation No. 18). Returning to the outcome of the second Jean Monnet Dialogue and the need to make progress on the implementation of this important agenda we reached consensus to consider a draft law the application of the d'Hondt method to ensure an **equitable distribution of parliamentary positions for committee chairs** and the allocation of ordinary seats on committees for the next convocation.

6.1 The oversight of the executive could be made more efficient if the question hour with the Government on Friday is reformed. The Speaker proposed to divide the question hour into three blocks of 20 minutes (i.e. twenty minutes for the government

Jean Monnet *dialogue*

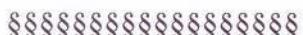
to update the Rada, twenty minutes divided equally between the factions and groups, and twenty minutes for individual Deputies).

6.2 In addition, the Speaker proposed to accommodate the plenary time on Wednesday between 12.30 and 14.00 **for debates on urgent and topical issues without a vote.**

6.3 The Verkhovna Rada has been successful in opening itself to Ukrainian society, one additional consideration was given to provide additional information about the factions and groups on the website of the Verkhovna Rada of Ukraine.

6.4 As previously agreed, further steps are still required to ensure the rights and duties of parliamentary factions to peacefully coexist and exercise, without undue restriction, their duties to represent citizens' interests need to be guaranteed.

7. It was also noted that there is potential consensus for progress on Temporary Investigative Committees and a commitment was made to work further on this topic.

Electoral Reform

8. Following-up on the conclusions from the second Jean Monnet Dialogue, we had a discussion on the approach of the Verkhovna Rada to Reform of the Electoral Law and agreed to discuss this issue again.

EU Association Agreement

9. There was one proposal for the Verkhovna Rada and the Government of Ukraine to agree on the roadmap for the implementation of the EU Association Agreement, and to discuss this issue at a future occasion, including in the framework of a Jean Monnet Dialogue.

As a measure of our openness and continued commitment to cross-party dialogue and consensus-building on the institutional reform of the Verkhovna Rada, we have agreed that these conclusions and agreements should be made publicly available to the citizens of Ukraine.

Jean Monnet *dialogue*

We will continue to meet regularly in the format of the Jean Monnet Dialogue on the implementation of the institutional reform agenda and wider topics of mutual interest to the leadership and heads of the political factions and groups of the Verkhovna Rada of Ukraine.

Whilst we value the partnership of the European Parliament in facilitating regular meetings, we stress that the Jean Monnet Dialogue is a process of reinforcing a culture of parliamentary dialogue and compromise in Ukraine and we will apply this to our working methods including facilitating progress on the legislative process in the Verkhovna Rada.

Jean Monnet *dialogue*

Conclusions signed¹:

Andriy PARUBIY, Speaker of the Verkhovna Rada of Ukraine

Ivan KRULKO, MP, Batkivshchyna faction

Ihor GRYNIV, MP, Petro Poroshenko Bloc faction

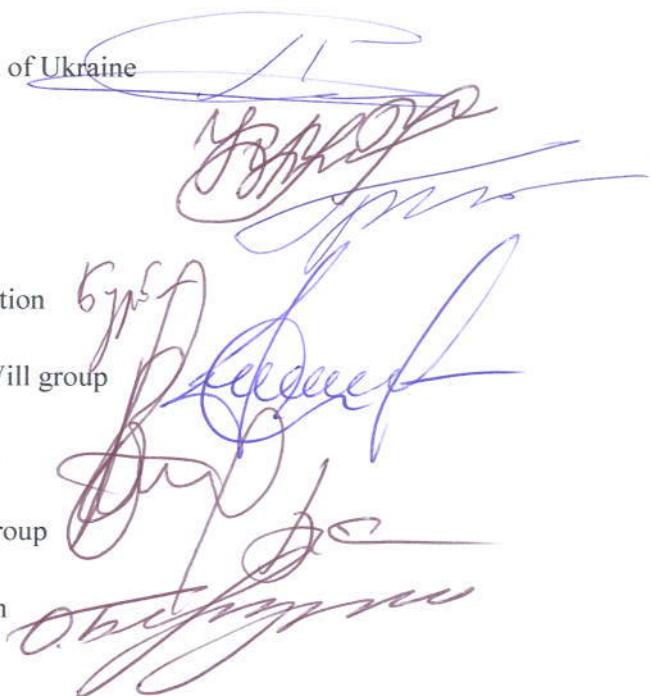
Maksym BURBAK, MP, head of People's Front faction

Yaroslav MOSKALENKO, MP, head of People's Will group

Oleh LIASHKO, MP, head of Radical Party faction

Valeriy PYSARENKO, MP, head of Renaissance group

Oleh BEREZIUK, MP, head of Samopomich faction

¹ The Opposition Bloc was represented by a staff member on behalf of the faction leader Mr Yuriy Boyko

Jean Monnet *dialogue*

**Висновки, прийняті під час третього Діалогу Жана Моне,
Дім Жана Моне, Базош, Франція, 22-24 листопада 2017 р.**

За результатами перших двох Діалогів Жана Моне, ми, Голова Верховної Ради України та Заступник Голови Верховної Ради України, голови депутатських фракцій і груп у Верховній Раді України (ВРУ), провели третю зустріч у форматі Діалогу Жана Моне задля миру та демократії. Ми ще раз підтверджуємо свою повну віданість процесу трансформування політичної культури в нашій країні, просуванню та завершенню інституційної реформи Верховної Ради України, відповідно до *Доповіді та дорожньої карти щодо внутрішньої реформи та підвищення інституційної спроможності Верховної Ради України* та Постанови ВРУ 1035-VII, прийнятої 17 березня 2016 року. Ми вважаємо, що переваги цього процесу сягають за рамки окремих питань порядку денного, зокрема, вони посилюють загальний стимул для здійснення перетворень у Верховній Раді та змінам законодавчого порядку денного.

Ми зібралися, аби обговорити наші колективні досягнення після перших двох Діалогів та напрацювати стратегію консенсусного підходу для більш активного та ефективного втілення реформи парламенту. Робоча група, створена під час первого Діалогу Жана Моне, продовжує відігравати важливу роль та ми погодилися працювати над підвищеннем її ефективності. Ми продовжимо нашу роботу у рамках Меморандуму про Взаєморозуміння між Президентом Європейського Парламенту Антоніо Таяні та Головою Верховної Ради України Андрієм Парубієм для продовження співпраці між Європейським Парламентом та Верховною Радою України. Ми також вітаємо ідею продовження Угоди про співпрацю в адміністративній сфері між Верховною Радою України та Європейським Парламентом, що є невід'ємною складовою нашого партнерства.

Ми підсумували те, що було досягнуто, та засвідчуємо нашу готовність до переходу від конструктивного діалогу до негайного ефективного та результативного втілення реформи, зокрема, щодо:

1. **Реформи комітетів для наступного скликання Верховної Ради України.** (В тому числі проект Закону № 6256 щодо скорочення та обмеження кількості комітетів та співвідношення предметів їх відання із сферами діяльності міністерств. А також питання щодо забезпечення пропорційного представництва у комітетах та делегаціях ВРУ). Було досягнуто консенсусу щодо необхідності зменшення кількості комітетів до не більш як 20 для наступного скликання Верховної Ради України. Водночас, деякі фракції озвучили

Jean Monnet *dialogue*

окрему думку щодо підтримки зменшення кількості комітетів за умови збереження окремих комітетів з горизонтальними компетенціями (ці комітети повинні входити у 20 комітетів Верховної Ради України). Для напрацювання законопроекту, який би засвідчив консенсус під час голосування на пленарній сесії, будуть необхідні подальші обговорення цього питання.

2. **Зміни до Регламенту ВРУ, спрямовані на його узгодження із Конституцією України** (зареєстрований законопроект № 5522 та відповідний висновок Венеціанської комісії). Ми взяли до уваги висновки Венеціанської комісії та обговорили можливі пропозиції щодо зареєстрованого законопроекту. Під час зустрічі була тривала дискусія щодо підвищення незалежності парламенту та автономності процесу прийняття рішень. Було погоджено, що Регламент Верховної Ради України не повинен бути Законом за формою. Проте це вимагає внесення відповідних змін до Конституції України. Okрім того, необхідно привести у відповідність Регламент ВРУ до Конституції України. Також відбулася дискусія щодо регулювання коаліції; Голова Верховної Ради України, Перший заступник голови Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України та декілька фракцій висловилися проти надмірного врегулювання питань, що стосуються коаліції, що співпадає із висновками Венеціанська Комісія. Одна з депутатських фракцій утрималася. Проте, було погоджено, що дискусія з цього приводу має продовжуватися з метою напрацювання законопроекту, який би засвідчив консенсус під час голосування на пленарному засіданні. Також, учасники обговорили питання важливості незалежності парламентської служби та питання бюджету та безпеки. Було досягнуто згоди щодо продовження подальших напрацювань щодо цих питань в рамках законопроекту щодо Регламенту ВРУ.
3. У продовження другого Діалогу Жана Моне, учасники обговорили питання принципу оплати праці народних депутатів. Була озвучена пропозиція привести принцип оплати праці народних депутатів у відповідність до Закону України «Про статус народного депутата України».
4. **Погоджуvalна рада та питання присутності медіа (рекомендація 11) та координація позицій фракцій та груп до пленарних засідань (рекомендація 46)**. Було досягнуто згоди щодо важливості публічного формату проведення засідань Погоджуvalної ради кожного понеділка пленарного тижня. Було погоджено продовжувати проведення нарад Голови Верховної Ради України з головами депутатських фракцій та груп у четвер тижня, що передує пленарному, а також нарад з головами комітетів у середу пленарного тижня.
5. Голова Верховної Ради України запропонував фракціям та групам ділитися їх позиціями щодо підтримки законопроектів заздалегідь для більш ефективного використання часу під час пленарних засідань.
6. **Щодо Рекомендації № 44 – щодо врегулювання діяльності та статусу парламентської опозиції та рекомендації 18 щодо розподілу посад у комітетах.** Посилаючись на

Jean Monnet *dialogue*

висновки, прийняті під час другого Діалогу Жана Моне та на необхідність досягнення прогресу щодо втілення цієї важливої реформи, ми досягнули згоди щодо прийняття законопроекту про застосування методу д'Ондта для забезпечення **справедливого розподілу посад голів та членів комітетів для наступного скликання**

6.1 Контроль за виконавчою владою може здійснюватися більш ефективно при реформуванні проведення «години запитань до Уряду», котра відбувається у п'ятницю. Голова ВРУ запропонував розділити годину запитань до Уряду на три блоки по 20 хвилин (20 хвилин будуть присвячені доповіді від Уряду, наступні 20 хвилин рівномірно розподілені між усіма фракціями та групами, останні 20 хвилин – між народними депутатами).

6.2 Також, Голова Верховної Ради України запропонував використовувати час з 12.30 до 14:00 середи для проведення дебатів, які не потребують голосування, стосовно тематичних та термінових питань.

6.3 Верховна Рада України успішно демонструє відкритість до українського суспільства, проте була висловлена пропозиція щодо додаткового інформування про депутатські фракції та групи на офіційному сайті Верховної Ради України.

6.4 Як було погоджено раніше, необхідними є подальші кроки в напрямку забезпечення рівних прав депутатських фракцій та груп для їх мирної співпраці та співіснування, що виключить обмеження прав та обов'язків фракцій та груп та забезпечить можливість представляти інтереси громадян.

7. Було також зазначено, що можливою є побудова консенсусу щодо питання Тимчасових слідчих комісій, учасники Діалогу висловили готовність продовжувати співпрацю щодо цього питання в майбутньому.

Виборча реформа

8. Враховуючи висновки другого Діалогу Жана Моне, ми обговорили підхід Верховної Ради України до реформи виборчого законодавства та погодилися обговорити це питання знову.

Угода про асоціацію з ЄС

9. Була озвучена пропозиція, щоб Уряд та Верховна Рада України узгодили питання щодо дорожньої карти імплементації Угоди по Асоціацію між ЄС та Україною, і обговорили це питання в подальшому у форматі Діалогів Жана Моне.

Jean Monnet *dialogue*

\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$

Демонструючи свою відкритість та готовність до міжпартийного діалогу та досягнення консенсусу щодо інституційної реформи Верховної Ради, ми погодились, що ці висновки та домовленості мають бути оприлюднені з метою інформування громадян України.

Ми будемо продовжувати регулярні зустрічі у форматі Діалогу Жана Моне із впровадження інституційної реформи ВРУ та ширших тем, що є спільним інтересом для керівництва та голів депутатських фракцій і груп Верховної Ради України.

Цінюючи партнерство з Європейським Парламентом із сприянням проведенню регулярних зустрічей, ми наголошуємо на тому, що Діалог Жана Моне є процесом, спрямованим на посилення культури парламентського діалогу та пошуків компромісу в Україні, і ми будемо застосовувати його у наших методах роботи, зокрема для сприяння прогресу у процесі законотворення у Верховній Раді України.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

European Parliament

Jean Monnet *dialogue*

Висновки підписали¹:

Андрій ПАРУБІЙ, Голова Верховної Ради України

Іван КРУЛЬКО, народний депутат, фракція політичної партії “Всеукраїнське об’єднання Батьківщина”

Ігор ГРИНІВ, народний депутат, фракція партії “Блок Петра Порошенка”

Максим БУРБАК, народний депутат, голова фракції Політичної партії “Народний Фронт”

Ярослав МОСКАЛЕНКО, голова депутатської групи «Воля Народу»

Олег ЛЯШКО, народний депутат, голова фракції Радикальної партії Олега Ляшка

Валерій ПИСАРЕНКО, народний депутат, депутатська група Партія “Відродження”

Олег БЕРЕЗЮК, народний депутат, голова фракції Політичної партії “Об’єднання Самопоміч”

з зображенням до п. 1 та п. 3

¹ Фракція політичної партії Опозиційний Блок була представлена керівником секретаріату фракції від імені голови фракції Юрія Бойка